

тих, кого Україна вважає правопорушником. Все це потребує підвищеної уваги до цієї проблеми і обґрунтованих аргументів щодо її вирішення.

Література

1. Міжнародно-правова відповідальність: теоретичний погляд: монографія / С.В. Ківалов, С.А. Андрейченко, Х.Н. Бехруз, Є.Л. Стрельцов; відп. ред.. С.В. Ківалов; наук. ред. Є.Л. Стрельцов; НУ ОЮА, Півд. Регіон. Центр НАПрН України. Одеса: Юридична література, 2017. 208 с.

2. Позов України проти РФ: Міжнародний кримінальний суд опублікував звіт. Укрінформ. URL: <https://www.ukrinform.ua/rubric-politics/2833561-isk-ukrainy-protiv-rf-mezdunarodnyj-ugolovnyj-sud-opublikoval-otcet.html>

3. 10 фактів, які ви маєте знати про збройну агресію Росії проти України. Сайт Міністерства закордонних справ України. URL: <https://mfa.gov.ua/ua/page/open/id/5026>

УДК 341.24:342.4(477) (043.2)

Стрельцова Є.Д., к.ю.н., доцент,
Одеський національний університет ім. І.І. Мечникова,
м. Одеса, Україна

МІЖНАРОДНО-ПРАВОВІ ОСНОВИ УНІФІКАЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА: ДЕЯКІ АСПЕКТИ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ

Все більш активне входження України у міжнародні та регіональні правові простори вимагає від держави постійно зважати на міжнародно-правові зобов'язання, які передбачають необхідність зміни певних законодавчих актів. При цьому виникають два взаємопов'язані питання: застосування норм міжнародного права у внутрішньому правопорядку України та відповідність українського права міжнародно-правовим зобов'язанням держави.

Серед ключових питань взаємодії міжнародного і національного права є договірно-правова уніфікація національного законодавства внаслідок реалізації міжнародно-правових зобов'язань, що відбувається на підставі міжнародних договорів України. В українській правовій науці дослідження цієї проблематики має практичне спрямування: в умовах різновекторних міжнародно-правових впливів на українське законодавство воно повинно зберігати цілісність і мати належну гнучкість, без чого входження й перебування в сучасних міжнародних інтеграційних об'єднаннях неможливо.

Окремим питанням міжнародної договірно-правової уніфікації українського законодавства є дотримання термінологічної ідентичності. Найчастіше з цього приводу висловлюються фахівці з загальної теорії

права. «Уніфікація призначена не тільки для впорядкування, стандартизації різних сфер суспільного життя, а й покликана вдосконалювати нормативні тексти шляхом використання й упорядкування вживаної в них термінології», – пише Н. О. Невмержицька [1, с. 68]. Такий підхід починають досить часто автоматично переносити в сферу уніфікації національного законодавства на основі міжнародного права [2, с. 327]. На нашу думку, це є наслідком певного непорозуміння і потребує пояснень, першою чергою, з точки зору природи міжнародного договірного права.

Укладення будь-якого міжнародного договору відбувається внаслідок складного узгодження позицій держав, що ґрунтуються не лише на політичних та економічних чинниках, а враховують також наявність у суспільствах правових традицій, особливо, якщо предметом такого міжнародного договору є не лише уніфікація міжнародного права, але й питання уніфікації національного законодавства. Це означає, що міжнародно-правова уніфікація юридичної термінології далеко не завжди є досяжною, враховуючи особливості національних правових систем. Це стосується, наприклад, галузі кримінального права. Достатньо згадати метаморфозу з появою в Кримінальному кодексі України (далі – КК) складу злочину «Прийняття пропозиції, обіцянки або одержання неправомірної вигоди службовою особою» (стаття 368) та зникненням «Одержання хабаря» (стаття 368). Однією з причин таких змін називалася необхідність приведення КК України у термінологічну відповідність до Конвенції ООН проти корупції, у якій відсутній такий склад корупційного злочину, як хабарництво. Але в даному випадку це не змінило суті українського законодавства, яке передбачало відповідальність за подібну злочинну поведінку, а лише зовнішня зміна в даному випадку виглядає, на нашу думку, зайвою.

Іноді термінологічна ідентичність з міжнародно-правовим стандартом потрібна. Це стосувалось зміни в КК України, пов'язаної з включенням складу злочину «Катування» (стаття 127). До 2005 року КК України не використовував такий термін, хоча й існував обов'язок уніфікувати законодавство з вимогами Конвенції ООН проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження й покарання. Замість цього катування, без застосування цього терміну, розглядали в якості складової такого злочину, як «перевищення влади», де воно, власне, і губилося. Зрозуміло, що в даному випадку питання стоїть набагато ширше і не обмежується термінологічним дискурсом. Тому термінологічна уніфікація кримінального закону з Конвенцією проти катувань була потрібна саме з врахуванням суттєвих змістовних наслідків, до яких це призводило, а не задля абстрактного досягнення термінологічної єдності.

Міжнародне право не містить вимог щодо обов'язку держав

дотримуватися термінологічної ідентичності в разі уніфікації національного законодавства з нормами міжнародного права. Хоча рекомендації з цього приводу можуть надаватися [3]. Однак держава сама вирішує, чи буде вона слідувати таким рекомендаціям. Тому в таких випадках повинно діяти загальне правило про право держави самостійно визначати спосіб приведення законодавства у відповідність до міжнародно-правових зобов'язань. Щодо державної імплементаційної політики України в цьому питанні, то її варто будувати з огляду на дотримання балансу між юридичним обов'язком вживати в національному законодавстві термінологію, вживану в міжнародному договорі, і доцільністю зберігати термінологію, притаманну національній правовій системі.

Література

1. Невмержицька Н. О. Уніфікація як спосіб удосконалення законодавства. Бюлетень Міністерства юстиції України. 2014. № 4. С. 63-70.
2. Буроменский М. В. О возможности и особенностях применения в Украине международных договоров о борьбе с организованной преступностью. Збірник наукових праць Харківського центру вивчення організованої злочинності. Вип. 1. Харків, 2000. С. 320-340.
3. Руководство для законодательных органов по имплементации Конвенции ООН против коррупции. Второе исправл. и дополн. издание 2012. ООН. Нью-Йорк. 2012. URL: https://www.unodc.org/documents/treaties/UNCAC/Publications/LegislativeGuide/UNCAC_Legislative_Guide_R.pdf

УДК 343.4:342.724 (043.2)

Сисоєва В.П., к.ю.н.,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВІ ТА КРИМІНОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ «ЗЛОЧИНІВ НЕНАВИСТІ» В УКРАЇНІ

Поняття «злочин ненависті» не так давно з'явилося у науковій юридичній літературі та на сьогодні не має законодавчого закріплення. Відповідно до запропонованого Організацією з безпеки і співробітництва в Європі (далі – ОБСЄ) визначення, «злочином ненависті» є звичайний кримінальний злочин, який вчинений через упереджене ставлення до певної групи людей, що об'єднані якоюсь спільною – реальною чи уявною – ознакою (а не проти конкретної чи, навпаки, будь-якої випадкової людини). Варто додати, що Бюро ОБСЄ з демократичних інститутів і прав людини запропонували використовувати термінологічну конструкцію «злочин на ґрунті ненависті», але у зв'язку з тим, що такий термін не має офіційного статусу, у вітчизняній літературі частіше використовується